

**Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування
Факультет управління, економіки та права
Кафедра права**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СУДОВІ ТА ПРАВООХОРОННІ ОРГАНИ»

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань - 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Освітня програма – «Право»

Кількість кредитів – 5 – 150 год., із них: аудиторних – 42 год.;
самостійної роботи студента – 108 год.

Форма навчання – денна, заочна

Рік підготовки – 2, семестр – 3

Компонент освітньої програми – вибіркова, фахова.

Дні занять – відповідно до розкладу.

Консультації – відповідно до графіка навчального процесу.

Мова викладання – українська.

АНОТАЦІЯ

Навчальна дисципліна «Судові та правоохоронні органи» посідає фундаментальну позицію у системі вивчення галузевих юридичних дисциплін, яка займає важливе місце у сфері професійної підготовки майбутніх юристів. Дана дисципліна є фундаментальною всилу того, що на її основі легше засвоюються такі дисципліни, як Конституційне право, Цивільне процесуальне право, Господарське процесуальне право, Адміністративне процесуальне право та, Кримінальне процесуальне право, оскільки ознайомлює здобувачів вищої освіти правників із системою судових, правоохоронних та правозастосовних органів України, визначає мету їх створення та завдання, виокремлює та деталізує правовий статус працівників та службових осіб відповідних судових чи правоохоронних органів.

Навчальна дисципліна «Судові та правоохоронні органи» є вибірковою навчальною дисципліною, що належить до циклу спеціальної (фахової) підготовки за освітньою програмою «Право» спеціальності 081 «Право» галузі знань 08 «Право», яка викладається в 3 семестрі в обсязі 5 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Підсумковий контроль – екзамен.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання дисципліни є отримання системних знань щодо визначення завдань, функцій, основних напрямків діяльності судових та правоохоронних органів.

Завданнями навчальної дисципліни “Судові та правоохоронні органи” є надання здобувачам вищої освіти необхідних знань щодо системи, структури, завдань та компетенції органів судової влади, прокуратури, Національної поліції та інших органів МВС України, адвокатури, інших правоохоронних органів, взаємодії цих органів між собою та з іншими державними установами й громадськими організаціями, формування навичок самостійної роботи з нормативними актами, основною та додатковою літературою.

Окрім вище викладеного, завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- вивчення загальних положень формування судової системи, а саме судів загальної юрисдикції, спеціалізованих судів, Конституційного суду України;
- визначення основних принципів організації побудови, діяльності та повноваження правоохоронних органів: прокуратури, внутрішніх справ, Служби безпеки України;
- вивчення порядку формування та діяльності правозахисних органів.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Основними видами навчальних аудиторних занять, під час яких здобувачі вищої освіти отримують необхідні знання, є лекції та практичні заняття. В межах робочого часу викладач може проводити консультації для здобувачів вищої освіти.

При викладанні лекційного матеріалу передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції у формі бесіди, розповіді, пояснення, диспуту та лекції у формі ілюстрування і демонстрування за допомогою мультимедійних пристроїв.

Лекція у формі бесіди, розповіді, пояснення, диспуту дозволяє привернути увагу здобувачів вищої освіти до найбільш важливих питань теми лекції, винести на обговорення дискусійні питання та визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу здобувачами вищої освіти.

Лекція у формі ілюстрування і демонстрування за допомогою мультимедійних пристроїв – це візуальна форма подачі лекційного матеріалу з розгорнутим або коротким коментуванням візуальних матеріалів, що переглядаються за допомогою мультимедійних технічних засобів. Ці дві форми лекцій можуть бути поєднані.

При проведенні практичних занять передбачене виконання практичних робіт у формі вирішення ситуативних завдань (кейсів) і тестів, проведення ділової гри, заслуховування

усних відповідей, доповідей, а також рефератів та демонстрація презентацій, які підготовлені як індивідуальні завдання за темою самостійного вивчення дисципліни.

Здобувачі вищої освіти працюють з друкованим чи надісланим їм в електронній формі інформативним матеріалом, або з інформацією в мережі Інтернет.

Здобувачі вищої освіти можуть здійснювати наукові дослідження шляхом написання та опублікування наукових статей, тез доповідей на конференціях, круглих столах та наукових семінарах.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ») В АУДИТОРНИЙ ЧАС

Вивчення навчальної дисципліни передбачає роботу в колективі. Студенти під час лекційних занять ведуть конспект з відповідної теми. Під час заняття або ж в кінці лектор ставить питання, веде діалог з аудиторією для кращого засвоєння теоретичного матеріалу.

Лекції і практичні заняття можуть проводитися з використанням сервісу ZOOM.US. Також викладач і студенти можуть спілкуватись через електронну пошту, Viber, Telegram, інші доступні засоби комунікації. В разі потреби може використовуватись Форум як форма спілкування викладача й студентів у дистанційному (віддаленому) навчанні. Кожний форум присвячений будь-якій проблемі або темі. Модератор форуму (мережевий викладач) реалізує дискусію чи обговорення, стимулюючи питаннями, повідомленнями, новою цікавою інформацією. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної та доброзичливої критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки на консультації викладача. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності.

Після вивчення навчальної дисципліни студент здобуває такі компетентності:

Загальні (ЗК відповідно до освітньої програми «Право»):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні (фахові) (СК відповідно до освітньої програми «Право»):

СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, зокнайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право, земельне право.

У результаті вивчення навчальної дисципліни “Судові та правоохоронні органи” здобувачі освіти повинні засвоїти такі **програмні результати навчання (ПРН відповідно до освітньої програми «Право»):**

ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.

ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН 18. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.

ПРН 19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Семестровий контроль з навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи» здійснюється у третьому семестрі і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді

семестрового екзамену у терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни.

Семестровий екзамен – це форма підсумкового контролю засвоєння студентом теоретичного, практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни за семестр та набуття певних компетентностей, що проводиться як контрольний захід. Загальна оцінка за екзамен визначається як сума поточного контролю (до 50 балів) та відповідей на питання екзаменаційного білету або тестового завдання (до 50 балів).

Екзаменаційні білети з дисципліни «Судові та правоохоронні органи» містять 3 теоретичні питання, що включають матеріал навчальної програми, яка використовується в процесі навчання.

Студент на іспиті отримує білет, на якому є пронумеровані питання, та чисті аркуші паперу. Іспит відбувається в письмово-усній формі.

У процесі усного опитування, викладач зобов'язаний спершу вислухати повну відповідь студента (не залежно від того, чи вона є правильною) і лише потім задавати уточнюючі, додаткові запитання. Обов'язково наголошується на неправильних фрагментах відповіді, на суті помилок.

Можливе проведення семестрового екзамену у формі тестування в системі Moodle.

Критерії оцінювання знань студентів визначені у **Положенні про критерії оцінювання ЛНУП**.

За рішенням засідання кафедри студент може бути додатково оцінений за участь у наукових конференціях, підготовку наукових публікацій, участь у Всеукраїнських конкурсах наукових студентських робіт, Всеукраїнських олімпіадах за спеціальністю, виконання досліджень тощо.

Оприлюднення результатів іспиту проводиться публічно.

Політика оцінювання – передбачає дотримання принципів доброчесності та студентоцентрованого підходу.

Академічна доброчесність - дотримання Положення про академічну доброчесність у ЛНУП». Доступний за посиланням: <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Поняття, предмет, методи та система правоохоронних та судових органів України.

Зміст та значення діяльності правоохоронних органів. Поняття та предмет органів судової влади та правоохоронних органів. Принципи діяльності судових та правоохоронних органів. Система законодавства у сфері регулювання діяльності правоохоронних та судових органів. Міжнародне співробітництво у сфері судової діяльності.

Тема 2. Правове регулювання діяльності органів Прокуратури, Служби Безпеки України, Національної поліції та Адвокатури.

Структура органів прокуратури. Завдання і функції прокуратури. Повноваження прокурора та його загальні права і обов'язки. Структура органів Служби Безпеки України, її завдання та функції. Структура органів Національної поліції. Завдання та функції органів МВС. Структура органів адвокатури. Завдання і функції адвоката. Повноваження адвоката та його загальні права і обов'язки.

Тема 3. Характеристика системи органів судочинства в Україні.

Види здійснення правосуддя в Україні. Розподіл спеціалізації між судами. Суди першої інстанції в Україні, їх склад і компетенція. Види і склад апеляційних судів. Види касаційних судів в Україні у складі Верховного Суду. Конституційний суд України: засади діяльності, склад та повноваження.

Тема 4. Правові основи діяльності судів, юрисдикція яких стосується розгляду цивільних та кримінальних справ.

Правова природа та структура судів, які розглядають справи в порядку цивільного та кримінального судочинства. Класифікація судів першої інстанції, які розглядають цивільні чи кримінальні справи. Класифікація апеляційних судів та касаційних судів при розгляді справ в порядку апеляційного чи касаційного провадження. Повноваження судів першої, апеляційної та касаційної інстанцій. Правові наслідки оскарження рішень чи ухвал.

Тема 5. Правова регламентація діяльності Господарських та Адміністративних судів в Україні.

Правова природа та структура судів, які розглядають справи в порядку Господарського та Адміністративного судочинства. Класифікація судів першої інстанції, які розглядають справи в порядку Господарського та Адміністративного судочинства. Класифікація Господарських та Адміністративних апеляційних судів та касаційних судів при розгляді справ в порядку апеляційного чи касаційного провадження. Повноваження судів першої, апеляційної та касаційної інстанцій в порядку господарського та адміністративного судочинства. Правові наслідки оскарження рішень чи ухвал в порядку господарського чи адміністративного судочинства.

Тема 6. Реалізація права на звернення до суду з метою захисту прав і свобод.

Стадії цивільного судочинства. Суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин. Цивільна юрисдикція. Забезпечення позову та забезпечення доказів. Порядок звернення із заявами до суду та наслідки такого звернення. Підготовче провадження.

Тема 7. Процедура розгляду справ у судах.

Розгляд справи у суді першої інстанції. Перегляд судових рішень апеляційними судами та його наслідки. Повноваження судів апеляційної інстанції. Перегляд судових рішень касаційним судом та його наслідки. Повноваження суду касаційної інстанції. Загальні процедурні питання виконання судових рішень.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові акти та судова практика

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>.
2. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права людини [Електронний ресурс] : прийнятий Генеральною Асамблеєю ООН 16 груд. 1966 р. Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_043
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: від 4 листопада 1950 року / Офіційний вісник України. 1998. № 13. Ст. 270.
4. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 436 IV. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15_29
5. Господарський процесуальний кодекс: Закон України від 06.11.1991 р. №1798-XII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>
6. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 6.07.2005 р. № 35-36, № 37. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>
7. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 9-10, № 11-12, № 13, ст. 88. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
8. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
9. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.04.2004 р. № 40-41,

42, ст.492. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>

10. Концепція реформування кримінальної юстиції України: Затв. Указом Президента України від 8 квітня 2008 р. № 311/2008. *Офіційний вісник України*. 2008. № 27. Ст. 838.

11. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05 липня 2012 року. *Урядовий кур'єр*. 05.09.2012. № 159.

12. Про військову службу правопорядку у Збройних Силах України: Закон України від 7 березня 2002 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. №32. Ст. 225.

13. Про міжнародні договори України : Закон України від 29 червня 2004 р. № 1906-IV *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 50. Ст. 540

14. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України від 23 грудня 1993 року. *Голос України*. 1994. 2 березня.

15. Про державну таємницю: Закон України від 21 січня 1994 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 16. Ст. 93.

Основна література

16. Адвокатура України: правове регулювання і судова практика: Практ. посіб. для адвоката / Вища кваліфікаційна комісія адвокатури при Кабінеті Міністрів України / С.Ф. Сафулько (ред.), Т.Г. Захарченко (упоряд.), О.Д. Святоцький (ред.) К. : Видавничий Дім “Ін Юре”, 2022. – 768 с.

17. Бандурка О.М. Інтерпол: Міжнародна організація кримінальної поліції: Наук.-практ. посібник. Національний ун-т внутрішніх справ. Х.: Основа, 2022. 323 с.

18. Бринцев В.Д. Стандарти правової держави: втілення у національну модель організаційного забезпечення судової влади: монографія. Х.: Право, 2020. 464 с.

19. Головань І. Деякі проблеми виконання рішень Конституційного Суду України. *Вісник Конституційного суду України*. 2020. № 6. С. 132-137.

20. Городовенко В.В. Принципи судової влади: монографія. Х.: Право, 2022. 448 с.

21. Кампо В., Савчин М. Легітимність рішень конституційних судів у контексті доктрини верховенства права: компаративний та праксеологічний аспекти. *Вісник Конституційного суду України*. 2021. № 5. С. 99-110.

Допоміжна література

22. Погорецький М.А., Яновська О.Г. Адвокатура України: підручник. К.: Юрінком Інтер, 2021. 368 с.

23. Савчин М. Конституційні цінності та конституційна юриспруденція в Україні. *Вісник Конституційного суду України*. 2020. № 1. С.112-122.

24. Скомороха В. Деякі питання вдосконалення організації та діяльності Конституційного Суду України. *Вісник Конституційного суду України*. 2020. № 5. С. 111- 116.

25. Смоков С.М., Горелкіна К.Г. Гарантії застосування заходів процесуального примусу у кримінальному судочинстві України: монографія. Одеса, Астропринт, 2022. 152 с.

26. Стрижак А. Конституційний Суд України як інститут забезпечення та захисту конституційної законності. *Вісник Конституційного суду України*. 2020. № 1. С.101-111.

27. Суд, правоохоронні та правозахисні органи України: підручник / О.С. Захаров, В.С. Ковальський, В.С. Лукомський та ін.; Відп. ред. Маляренко. 3-е вид., перероб. і доп. К.: Юрінком Інтер, 2022. 352 с.

28. Судоустрій України: підруч. / за ред. М.А. Погорецького, О.Г. Яновської. К.: Юрінком Інтер, 2021. 344 с.

29. Судові та правоохоронні органи України: навч. посіб. / [П.Д. Біленчук, І.І. Котюк, А.П. Гель, Г.С. Семаков, Н.М. Ахтирська, С.М. Круль]; За заг. ред.. П.Д. Біленчука. К.: Атіка, 2021. 328 с.

30. Шаптала Н. Особливості національного конституціоналізму в питаннях захисту Конституційним Судом України прав і свобод громадян. *Вісник Конституційного суду України*. 2020. № 6. С. 125-132.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України <http://iportal.rada.gov.ua/>
2. Офіційна сторінка Президента України <http://www.president.gov.ua/>
3. Урядовий портал <http://www.kmu.gov.ua/control/>
4. Офіційна Інтернет-сторінка Кабінету міністрів України <http://www.kmu.gov.ua>